

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL S. J. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 242-331

Vilnius

Lietuvos bankas gavo S. J. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi dėl ginčo, kilusio su *ERGO Insurance SE*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą (toliau – draudikas), nagrinėjimo dėl draudiko atsisakymo pripažinti įvykį draudžiamuoju.

N u s t a t y t a:

2016 m. sausio 28 d. eismo įvykio metu Šiauliuose, Vaidoto ir J. Basanavičiaus gatvių sankryžoje, susidūrė ir buvo apgadinti pareiškėjos vairuojamas automobilis „Opel Vectra“, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*), ir UAB „Grivzas“ nuosavybės teise priklausantis krovinis automobilis „Mercedes Benz“, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*). Abu automobiliai buvo drausti ERGO Insurance SE transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Automobilio „Opel Vectra“ vairuotoja (pareiškėja) pasirašė eismo įvykio deklaraciją, kurioje kaltę dėl eismo įvykio prisiėmė sau.

Draudikas 2016 m. sausio 28 d. gavo sunkvežimio vairuotojo paaiškinimą, kuriame nurodyta, kad Šiauliuose „prie Vaidoto gatvės link J. Basanavičiaus gatvės sankryžoje“ prieš sukdamas į dešinę jis sustojo praleisti pagrindine J. Basanavičiaus gatve važiuojančios transporto priemonės. Vairuotojas nurodė, kad, nors posūkio lemputės degė, darydamas posūkį pastebėjo, kad, važiuodama šaligatviu, mašina bandė aplenkti ir buvo užkabinta transporto priemonės autocisternos dalimi. Vairuotojas nurodė, kad šį įvykį matė ir gali paliudyti UAB „Keltecha“ darbuotojas, be to, po įvykio buvo užpildyta eismo įvykio deklaracija, pagal kurią pareiškėja pripažino savo kaltę.

UAB „Keltecha“ darbuotojas 2016 m. sausio 28 d. pateikė draudikui paaiškinimą, kuriame nurodė, kad Šiauliuose važiavo J. Basanavičiaus gatve link Vaidoto gatvės ir suko į kairę, o tuo metu iš Vaidoto gatvės į J. Basanavičiaus gatvę suko benzinvežis, Sukantį į dešinę benzinvežį iš dešinės pusės šaligatviu bandė aplenkti lengvasis automobilis.

Draudikas 2016 m. vasario 2 d. gavo pareiškėjos 2016 m. sausio 28 d. pranešimą apie įvykį. Jame nurodyta, kad pareiškėja iš Vaidoto gatvės suko į dešinę (į J. Basanavičiaus gatvę), o kairėje eismo juostoje stovėjęs sunkvežimis taip pat suko į dešinę, prispaudė pareiškėjos automobilį ir užstūmė ant šaligatvio. Pareiškėja pabrėžė, kad būdama šoko būsenos sutiko su „Mercedes Benz“ vairuotojo įteigta kalte ir deklaracijoje pripažino save kaltę. Pareiškėja paaiškino, kad sankryžoje yra dvi juostos ir paprastai automobiliai iš kairės juostos suka į kairę, o iš dešinės į dešinę, todėl, pamačiusi kairėje pusėje stovintį sunkvežimį ir norėdama sukti į dešinę, įvažiavo tarp sunkvežimio ir šaligatvio ir laukė, kol automobilis pasuks į kairę, kad matydama pagrindinį kelią galėtų saugiai pasukti į dešinę. Pareiškėja teigė, kad sukdamas į dešinę sunkvežimio vairuotojas kliudė jos automobilį ir užkėlė jį ant šaligatvio. Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad po eismo įvykio sunkvežimio vairuotojas ant jos šaukė ir aiškino, kad ji kalta dėl eismo įvykio, ragino patraukti automobilius ir užpildyti deklaraciją, todėl pareiškėja darė taip, kaip buvo liepta. Pareiškėja patikino, kad atslūgus įtampai suprato nesanti kalta dėl eismo įvykio.

Draudikas 2016 m. balandžio 4 d. pranešimu informavo pareiškėją, kad, įvertinęs

pareiškėjos ir kito eismo įvykio dalyvio paaiškinimuose nurodytas eismo įvykio kilimo aplinkybes, remdamasis eismo įvykio deklaracija, kurioje pareiškėja pripažino savo kaltę, išanalizavęs eismo įvykio kilimo mechanizmą, nustatė, kad būtent pareiškėjos veiksmais buvo pažeisti Kelių eismo taisyklių 101 punkto reikalavimai, nustatantys, kad „prieš praėdamas važiuoti, prieš persirikiuodamas ir kitaip keisdamas važiavimo kryptį vairuotojas privalo įsitikinti, kad tai daryti saugu, ir duoti kelią (nekliudyti) kitiems eismo dalyviams.“ Draudikas pabrėžė, kad jokių objektyvių duomenų, liudijančių transporto priemonės „Mercedes Benz“ valdytojo atsakomybę, nenustatyta. Draudikas papildomai paaiškino, kad krovininės transporto priemonės „Mercedes Benz“ vairuotojas, įvertinęs didelius transporto priemonės gabaritus, rodydamas posūkį į dešinę, į dešinę suko pasitraukęs kairiau, kaip ir nurodyta Kelių eismo taisyklių 107 punkte: „Kai dėl savo gabaritų ar kitų priežasčių transporto priemonė negali pasukti (apsisukti) iš kraštinės padėties, sukti leidžiama ir ne nuo važiuojamosios dalies, skirtos važiuoti ta kryptimi, atitinkamo krašto, jeigu tai nesukliudys kitoms transporto priemonėms ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams.“ Draudiko nuomone, pareiškėja turėjo iš anksto įvertinti situaciją, palikti tarpą ir nedaryti jokių kitokių veiksmų, kurie galėtų sukelti eismo įvykį, t. y. netrukdyti kitam eismo dalyviui užbaigti pradėtą manevrą. Remdamasis savo argumentais draudikas mano, kad būtent pareiškėja yra atsakinga dėl eismo įvykio, o pagal transporto priemonės „Opel Vectra“ valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį bus atlyginta transporto priemonei „Mercedes Benz“ eismo įvykio metu padaryta žala.

Kadangi draudikas atsisakė pripažinti įvykį draudžiamuoju, o pareiškėją nukentėjusiaja dėl eismo įvykio, atitinkamai automobilio „Mercedes Benz“ vairuotoją kaltu dėl eismo įvykio, pareiškėja pateikė kreipimąsi Lietuvos bankui dėl ginčo, kilusio tarp pareiškėjos ir draudiko. Pareiškėja pakartojė anksčiau draudikui išdėstytas aplinkybes, t. y. kad eismo įvykis, kaip ir nurodyta eismo įvykio deklaracijoje, įvyko, kai abi transporto priemonės suko į dešinę, o automobilis „Mercedes Benz“ atsitrenkė į pareiškėjos vairuojamą automobilį ir jį užstūmė ant šaligatvio. Pareiškėja tikino, kad buvo išsigandusi ir šoko būsenos, todėl, raginama ir skubinama „Mercedes Benz“ vairuotojo, pripažino savo kaltę ir pasirašė eismo įvykio deklaraciją. Pareiškėja pabrėžė vėliau supratusi, kad Kelių eismo taisyklėse nustatytų reikalavimų nepažeidė, o už eismo įvykį atsakingas būtent krovininės transporto priemonės vairuotojas. Pareiškėja mano, kad draudikas neteisingai aiškina Kelių eismo taisyklių 101 ir 107 punktus, nes šiuose punktuose įtvirtintas taisyklės pažeidė būtent transporto priemonės „Mercedes Benz“ vairuotojas. Pareiškėja pabrėžė, kad, pagal Kelių eismo taisyklių 107 punktą, dėl savo gabaritų ar kitų priežasčių iš kraštinės padėties negalinti pasukti (apsisukti) transporto priemonė gali sukti ne nuo važiuojamosios dalies atitinkamo krašto tik tada, jeigu tai nesukliudys kitoms transporto priemonėms ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Pareiškėja tvirtino, kad krovininės transporto priemonės vairuotojas neįsitikino, ar jo manevras nesukliudys savo kelio dalimi važiuojančiai transporto priemonei. Pareiškėjos nuomone, būtent „Mercedes Benz“ vairuotojas pažeidė ir Kelių eismo taisyklių 101 punktą, nes prieš važiuodamas neįsitikino, kad posūkis bus saugus. Pareiškėja nuomone, nepagrįstas „Mercedes Benz“ vairuotojo liudytojo teiginys, kad pareiškėja važiavo šaligatviu, nes tuomet nebūtų įvykęs eismo įvykis. Papildomai pareiškėja nurodė, kad lenkimas esant vienos pusės eismui apskritai yra neįmanomas, nes lenkimu laikomas transporto priemonės pralenkimas įvažiuojant į priešpriešinio eismo juostą.

Pareiškėja kelia reikalavimą draudikui pripažinti ją nukentėjusiaja, o įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką. Savo reikalavimą pareiškėja grindžia ir tuo, kad civilinėje teisėje galioja tikimybių pusiausvyros principas, kuris leidžia vieną arba kitą aplinkybę nustatyti, jeigu labiau tikėtina, kad ji buvo, negu kad nebuvo. Pareiškėja teigimu, iš aplinkybių viseto darytina išvada, kad labiau tikėtina „Mercedes Benz“ vairuotojo atsakomybė už eismo įvykį. Pareiškėja taip pat vadovaujasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.270 straipsnio 1 dalimi ir mano, kad stambių gabaritų transporto priemonė laikytina didesnio pavojaus šaltiniu jos vairuojamos lengvosios transporto priemonės atžvilgiu, todėl draudikas turi įrodyti pareiškėjos didelį neatsargumą. Taip pat pareiškėja nurodo, kad atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalies nuostatas draudikas turi įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo

draudimo išmokos mokėjimo ar suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką. Pareiškėja teigia, kad draudikas neįrodė pareiškėjos didelio neatsargumo pagal Civilinio kodekso 6.270 straipsnio 1 dalies nuostatas ir neįrodė aplinkybių, atleidžiančių nuo išmokos mokėjimo. Pareiškėja pabrėžia, kad esant šoko ir pasimetimo būsenos pasirašyta eismo įvykio deklaracija negali būti pakankamas įrodymas kaltei nustatyti.

Draudikas atsiliepime dėl pareiškėjos keliamų reikalavimų atkreipia dėmesį, kad pareiškėja visų pirma pasirašė eismo įvykio deklaraciją, kurioje eismo įvykio dalyvių sutarimu nurodyta atsakinga už eismo įvykį, t. y. pareiškėja pripažino savo kaltę dėl eismo įvykio. Draudikas nurodė, kad, pagal Kelių eismo taisyklių 9 punktą, eismo dalyviai privalo laikytis visų būtinų atsargumo priemonių, nekelti pavojaus kitų eismo dalyvių, kitų asmenų ar jų turto saugumui ir aplinkai. Draudikas atkreipė dėmesį, kad, pagal Kelių eismo taisyklių 124 punktą, motorinių transporto priemonių, traktorių, savaeigių mašinų vairuotojams, vadeliotojams draudžiama važiuoti veja, šaligatviu. Draudikas pabrėžė, kad, pagal Kelių eismo taisyklių 101 punktą, prieš pradėdamas važiuoti, prieš persirikiuodamas ir kitaip keisdamas važiavimo kryptį, vairuotojas privalo įsitikinti, kad tai daryti saugu, ir duoti kelią (nekludyti) kitiems eismo dalyviams, o pagal Kelių eismo taisyklių 106 punktą, prieš sukdamas į dešinę, į kairę arba apsisukdamas (išskyrus posūkį į sankryžą, kurioje eismas vyksta ratu), vairuotojas privalo iš anksto pasitraukti prie pat važiuojamosios dalies, skirtos važiuoti ta kryptimi, atitinkamo krašto. Draudikas atkreipė dėmesį, kad jei dėl savo gabaritų ar kitų priežasčių transporto priemonė negali pasukti iš kraštinės padėties, sukti leidžiama ir ne nuo važiuojamosios dalies, skirtos važiuoti ta kryptimi, atitinkamo krašto, jeigu tai nesukliudys kitoms transporto priemonėms ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams (Kelių eismo taisyklių 107 punktas). Draudikas nesutinka su pareiškėjos teiginiais, kad būtent „Mercedes Benz“ atsitrenkė į pareiškėjos automobilį, nes tiek krovininės transporto priemonės vairuotojas, tiek liudytojas teigia, kad pareiškėja, atlikdama posūkį į dešinę, šaligatviu bandė aplenkinti krovininį automobilį su priekaba. Draudiko nuomone, tuo pareiškėja pažeidė Kelių eismo taisyklių 9, 106 ir 124 punktus. Draudikas papildomai nurodė, kad, pagal 2011 m. gegužės 17 d. priimtą Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos poziciją, nesant objektyvių įrodymų dėl to, kad asmuo atsakomybę už eismo įvykio metu padarytą žalą pripažino nepagrįstai, būtent minėtą faktą pripažinęs asmuo yra laikytinas atsakingu už padarytą žalą. Draudikas nurodė, kad nėra teisinio pagrindo pripažinti pareiškėją nukentėjusiaja dėl eismo įvykio ir atlyginti jai padarytą žalą pagal kito eismo įvykio dalyvio transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, nes nėra objektyvių įrodymų, kuriais remiantis būtų galima pripažinti, kad pareiškėja kaltę dėl eismo įvykio pripažino nepagrįstai.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju ginčas tarp šalių yra kilęs dėl draudiko atsisakymo pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, draudikui įvertinus, kad nėra objektyvių duomenų, kuriais vadovaujantis transporto priemonės „Mercedes Benz“ vairuotojas, su kuriuo draudikas buvo sudaręs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, galėtų būti pripažintas kaltu, t. y. draudikui įvertinus, kad nėra teisinio pagrindo pripažinti pareiškėją nukentėjusiaja ir išmokėti jai draudimo išmoką.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, kaip matyti iš ginčo šalių Lietuvos bankui pateiktos medžiagos, eismo įvykio dalyviai – transporto priemonių „Opel Vectra“ ir „Mercedes Benz“ vairuotojai – iš pradžių sutarė dėl to, kas eismo įvykio kaltininkas („Opel Vectra“ vairuotoja), –

pareiškėja abiejų vairuotojų pasirašytoje deklaracijoje pripažino esanti eismo įvykio kaltininkė, tačiau vėliau ji pakeitė savo nuomonę ir pradėjo tvirtinti nesutinkanti su tuo, kad yra kalta dėl eismo įvykio. Taigi eismo įvykyje dalyvavę asmenys iš esmės nebesutaria dėl žalą pareiškėjai lėmusio eismo įvykio priežasčių, kalto asmens ir aplinkybių.

Draudikui keliamas reikalavimas iš esmės grindžiamas tuo, kad, nors užpildytoje eismo įvykio deklaracijoje pareiškėja („Opel Vectra“ vairuotoja) nurodė esanti eismo įvykio kaltininkė, tačiau vėliau ji suprato, kad būdama šoko būsenos suklydo, nes eismo įvykio metu ne pareiškėja, o krovinių transporto priemonės „Mercedes Benz“ vairuotojas nesilaikė Kelių eismo taisyklių 101 ir 107 punktų nuostatų, kad dėl savo gabaritų ar kitų priežasčių negalintys pasukti iš kraštinės padėties transporto priemonei sukti leidžiama ir ne nuo važiuojamosios dalies, skirtos važiuoti ta kryptimi, atitinkamo krašto, jeigu tai nesukliudys kitoms transporto priemonėms ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams, taip pat kad, prieš pradėdamas važiuoti, prieš persirikiuodamas ir kitaip keisdamas važiavimo kryptį, vairuotojas privalo įsitikinti, kad tai daryti saugu, ir duoti kelią (nekliudyti) kitiems eismo dalyviams.

Draudikas, atsisakydamas tenkinti pareiškėjos reikalavimą, remiasi tuo, kad eismo įvykio dalyviai pasirašydami eismo įvykio deklaracijoje sutiko dėl eismo įvykio aplinkybių, o pareiškėja pati prisipažino esanti kalta dėl eismo įvykio, todėl ji nepagrįstai teigia buvusi šoko būsenos ir nesuprato situacijos. Draudikas taip pat remiasi tuo, kad iš eismo įvykio deklaracijos ir netiesioginių įrodymų – eismo įvykio dalyvių ir liudytojo paaiškinimų, matyti, kad būtent dėl pareiškėjos kaltės pareiškėjos automobilį kliudė „Mercedes Benz“, stovėjęs sankryžoje ir rodęs posūkį į dešinę, nes pareiškėja bandė apvažiuoti automobilį „Mercedes Benz“ pro dešinę pusę šaligatviu. Draudikas nesutiko pripažinti pareiškėjos nukentėjusiaja dėl eismo įvykio remdamasis vien tuo, kaip pareiškėja aiškina Kelių eismo taisyklių 101 ir 107 punktų reikalavimus, nes tai neatskleidžia visų eismo įvykio aplinkybių.

Pažymėtina, kad, remiantis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPD) 3 straipsnio 1 dalimi, draudimo išmoka TPVCAPD įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. Vadinasi, nagrinėjamu atveju svarbu nustatyti, ar draudikas priėmė pagrįstą sprendimą, kad civilinė atsakomybė dėl 2016 m. sausio 28 d. įvykusio eismo įvykio kyla pareiškėjai, o ne „Mercedes Benz“ automobilį vairavusiam asmeniui, kuris nelaikytinas atsakingu dėl eismo įvykio metu pareiškėjai padarytos žalos.

Sprendžiant klausimą, kuriam iš eismo įvykio dalyvių atsirado civilinė atsakomybė dėl eismo įvykio metu padarytos žalos, turi būti nustatytos arba paneigtos jų civilinės atsakomybės sąlygos. Bendrąsias civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas ir pagrindus nustato Civilinis kodeksas. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.246 straipsnio 1 dalimi, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas neveikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Taip pat nagrinėjamo ginčo kontekste atkreiptinas dėmesys į TPVCAPD įstatymo 15 straipsnio 3 dalies nuostatą, kad nustatant eismo įvykio kaltininko atsakomybę turi būti vadovujamasi eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes.

Pažymėtina, kad asmens atsakomybės už padarytą žalą pripažinimas, išreikštas eismo įvykio deklaracijoje, laikytinas neteisiminiu fakto pripažinimu. Tokį atsakomybės už padarytą žalą pripažinimą iš esmės galima laikyti įrodomuoju faktu, leidžiančiu daryti išvadą apie atitinkamo materialinio teisinio pobūdžio fakto egzistavimą. Atsakomybės už padarytą žalą pripažinimas yra itin reikšmingas tais atvejais, kai po eismo įvykio tam tikras jo aplinkybes sunku objektyviai nustatyti. Svarbu tai, kad eismo įvykio deklaracija yra pildoma tik tuo atveju, kai eismo įvykio dalyviai dėl įvykio aplinkybių sutaria. Pats atsakomybės už padarytą žalą pripažinimo eismo įvykio deklaracijoje faktas paprastai implikuoja tai, kad būtent ją pripažinusio asmens elgesys neatitiko tokio eismo dalyvio elgesio modelio, koks tomis aplinkybėmis buvo privalomas.

Pažymėtina, kad 2016 m. sausio 28 d. eismo įvykio dalyviai, transporto priemonės „Opel Vectra“ vairuotojai (pareiškėjai) pakeitus nuomonę dėl įvykio kaltininko, nurodo skirtingas eismo įvykio priežastis, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėja, pakeitusi savo nuomonę dėl eismo įvykio kaltininko, kartu su kreipimusi pateikė tik Kelių eismo taisyklių 101 ir 107 punkto nuostatų aiškinimą ir teigė, kad eismo įvykio aplinkybės buvo kitokios, nei nurodo „Mercedes Benz“ vairuotojas ir liudytojas, tačiau nepateikė Lietuvos bankui įrodymų, patvirtinančių jos dėstomas eismo įvykio aplinkybes, įrodančias „Mercedes Benz“ vairuotojo kaltę dėl eismo įvykio.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos užpildyta ir abiejų vairuotojų parašais patvirtinta eismo įvykio deklaracija laikytina vieninteliu rašytiniu įrodymu, leidžiančiu objektyviai (nešališkai) įvertinti eismo įvykio aplinkybes ir priežastis, taigi leidžiančiu nustatyti atsakingus dėl eismo įvykio ir jo metu sukeltos žalos asmenis. Vadovaujantis ginčui nagrinėti šalių pateikta medžiaga, eismo įvykio deklaracijoje atsakomybę dėl įvykusio eismo įvykio prisiėmė automobilio „Opel Vectra“ vairuotoja (pareiškėja), patvirtindama tai savo parašu. Vadinasi, pasirašydama eismo įvykio deklaraciją, kuria patvirtino savo kaltę dėl įvykusio eismo įvykio, pareiškėja kartu pripažino ir tai, kad pažeidė bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, taip pat tai, kad jos elgesys eismo įvykio metu neatitiko tokio eismo dalyvio elgesio modelio, koks tomis aplinkybėmis buvo privalomas ir būtinas siekiant išvengti žalos atsiradimo. Pažymėtina, kad nors pareiškėja eismo įvykio deklaracijoje pripažino savo kaltę, tačiau vėliau pakeitė nuomonę dėl eismo įvykio kaltininko. Draudikui pateiktame pareiškime ji nenurodė objektyvių priežasčių, kodėl pakeitė savo nuomonę, o tik teigė buvusi šoko būsenos ir kad draudikas netinkamai traktavo Kelių eismo taisyklių 101 ir 107 punktus. Vertinant tai, kad pareiškėja neigia eismo įvykio deklaracijoje pripažintą atsakomybę dėl įvykusio eismo įvykio ir jo metu sukeltos žalos, atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėja, kaip minėtos transporto priemonės vairuotoja, yra suinteresuotas įvykio administravimo baigtimi asmuo (pavyzdžiui, pasikeitus jos drausmingumo kategorijai, gali tekti mokėti didesnę draudimo įmoką ir pan.). Dėl šios priežasties turėtų būti kritiškai vertinamas nenuoseklus eismo įvykio dalyvio, iš pradžių pripažinusio savo atsakomybę už padarytą žalą, o vėliau ėmusio ją neigti, elgesys. Tokio pobūdžio (nenuoseklus) eismo dalyvių elgesys teismų praktikoje paprastai vertinamas kaip siekimas išvengti gresiančios atsakomybės pasirinkta taktika (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. spalio 7 d. nutartis byloje Nr. N3-1500-05).

Pirmiau nurodytos aplinkybės nereiškia, kad sprendamas žalos atlyginimo klausimą draudikas visais atvejais privalo besąlygiškai vadovautis asmens atsakomybės už padarytą žalą pripažinimu. Pasitaiko atvejų, kai eismo įvykio dalyvis neteisingai kvalifikuoja savo veiksmus ir nepagrįstai pripažįsta atsakomybę už padarytą žalą. Pastaraisiais atvejais draudikas turėtų įsitikinti, ar yra objektyvių įrodymų to, kad asmuo iš tiesų nepagrįstai pripažino savo atsakomybę už padarytą žalą. Šiame kontekste pažymėtina, kad vien subjektyvūs savo atsakomybę pripažinusio asmens paaiškinimai, nepagrįsti jokiais objektyviais įrodymais, yra nepakankami jo atsakomybei paneigti. Minėtais paaiškinimais draudikas gali vadovautis nebent tuo atveju, jei atitinkamu klausimu tarp eismo įvykio dalyvių nėra ginčo. Taip pat sprendamas, ar eismo įvykio dalyvio pripažintą atsakomybę už padarytą žalą laikyti nustatyta, draudikas turėtų įsitikinti, jog šio fakto pripažinimas atitinka įvykio aplinkybes ir nėra pareikštas dėl apgaulės, smurto, grasinimo, suklydimo ar siekiant nuslėpti tiesą. Nesant objektyvių įrodymų to, kad asmuo atsakomybę už įvykio metu padarytą žalą pripažino nepagrįstai, būtent minėtą faktą pripažinęs asmuo ir yra laikytinas atsakingu už padarytą žalą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad eismo įvykyje dalyvavę asmenys iš esmės nesutaria dėl atsakingo už eismo įvykį asmens. Tačiau pareiškėja, argumentuodama nesivadovavimą eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija ir prašydama pripažinti ją nukentėjusiąja dėl eismo įvykio (atitinkamai „Mercedes Benz“ vairuotoją kaltu dėl eismo įvykio), nepateikė objektyvių duomenų, kurie leistų teigti, kad ji už įvykio metu padarytą žalą atsakinga prisipažino nepagrįstai, pavyzdžiui, kad minėta eismo įvykio deklaracija pareiškėjos buvo pasirašyta dėl apgaulės, smurto, grasinimo, suklydimo ar siekiant nuslėpti tiesą. Taip pat, nors pareiškėja „Mercedes Benz“ vairuotojo kaltę ir eismo įvykio deklaracijos neteisingumą grindžia Kelių eismo taisyklių 101 ir 107 punktais, tačiau nepateikia įrodymų dėl eismo įvykio

deklaracijoje nurodytų aplinkybių (kurios vertinamos kartu su eismo įvykio vietoje galiojusiomis taisyklėmis) nebuvimo. Taigi, pareiškėja nepateikė objektyvių įrodymų, leidžiančių daryti išvadą, kad, užpildydama ir pasirašydama eismo įvykio deklaraciją, kurioje patvirtino savo kaltę dėl įvykusio eismo įvykio, padarė tai nepagrįstai, neįvertinusi savo veiksmų poveikio eismo įvykio kilimui. Priešingai, draudikas kaip įrodymą šiame ginčo nagrinėjime pateikia ne tik „Mercedes Benz“, bet ir liudytojo paaiškinimus, sutampančius su „Mercedes Benz“ vairuotojo paaiškinimais. Darytina išvada, kad draudikas šio ginčo nagrinėjimo atveju pagrįstai vadovaujasi eismo įvykio deklaracija ir nesutinka tenkinti pareiškėjos keliamo reikalavimo. Konstatuotina, kad pareiškėjos keliamas reikalavimas nesivadovauti eismo įvykio dalyvių parašais patvirtinta eismo įvykio deklaracija ir joje patvirtintu atsakomybės už padarytą žalą pripažinimo faktu, t. y. ją pripažinti nukentėjusiaja, o „Mercedes Benz“ vairuotoją kaltu dėl eismo įvyki, ir išmokėti draudimo išmoką remiantis vien subjektyviais pareiškėjos paaiškinimais, nagrinėjamo ginčo atveju laikytinas nepagrįstu.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos reikalavimas draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju (pareiškėją nukentėjusiaja) ir išmokėti draudimo išmoką atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos S. J. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

L. e. Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros
departamento direktoriaus pareigas

Renata Babkauskaitė